



Nodarbinātības valsts aģentūra

SABIEDRISKO ATTIECĪBU NODAĻA

K. Valdemāra iela 38 k-1, Rīga, LV - 1010, e-pasts info@nva.gov.lv, www.nva.gov.lv

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020



EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

ESF projekts Nr.7.1.2.1/15/I/001 "EURES tīkla darbība Latvijā"

01.12.2020.

NVA EURES konsultantu ieteikumi: Kas jāņem vērā, atgriežoties Latvijā

Ja esat dzīvojis un strādājis ārvalstī, bet nolēmāt atgriezties Latvijā, ir svarīgi zināt, kādas darbības, ierodoties Latvijā, ir jāveic, lai Jūsu dzīve un darba gaitas dzimtenē noritētu bez liekām grūtībām. Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) Eiropas nodarbinātības dienestu tīkla EURES darba mobilitātes konsultanti ir apkopējuši vairākus ieteikumus tiem, kas atgriežas Latvijā.

Uzziniet, kādi drošības pasākumi Covid-19 izplatības ierobežošanai ir jāievēro Latvijā!

Savlaicīgi noskaidrojiet, kādi drošības pasākumi saistībā ar Covid-19 pandēmiju būs jāievēro, ierodoties Latvijā. Aktuālo informāciju Jūs varat iegūt šeit: [Covid-19 aktualitātes](#), [Veselības ministrijas aktuālā informācija par Covid-19](#). Uzturoties Latvijā, ievērojiet visus valstī noteiktos drošības pasākumus Covid-19 izplatības ierobežošanai.

Deklarējiet savu dzīvesvietu!

Atgriežoties pēc ilgstošas uzturēšanās ārvalstī, Jums ir jādeklarē sava dzīvesvieta Latvijā. To var izdarīt Jūsu pašvaldības dzīvesvietas deklarēšanas iestādē vai elektroniski - portālā www.latvija.lv (e-pakalpojums „[Dzīvesvietas deklarācijas iesniegšana](#)”). Dzīvesvieta ir jādeklarē, lai Jūs varētu saņemt valsts un pašvaldības pakalpojumus.

Darba meklējumus Latvijā sāciet pēc iespējas ātrāk!

Ja pirms aizbraukšanas no ārvalsts darbu Latvijā vēl nebijāt atradis, tad, ierodoties Latvijā, ieteicams darba meklējumus uzsākt pēc iespējas ātrāk, lai nepaliekat bez ienākumiem. Jāņem vērā, ka piemērota darba meklēšana darba tirgū mazāk pieprasītajās profesijās var aizņemt krietni ilgāku laiku.

Informāciju par aktuālajiem darba piedāvājumiem Latvijā Jūs varat iegūt NVA CV un vakanču portālā (cvvp.nva.gov.lv), kas ir viena no plašākajām vakanču datu bāzēm Latvijā. NVA CV un vakanču portālā darba piedāvājumus iespējams atlasīt pēc darbības jomas, profesijas, darba atrašanās vietas, atalgojuma un citiem kritērijiem. Lai paplašinātu darba atrašanās iespējas, izmantojiet arī citas drošas darba meklēšanas vietas, kā arī savus personīgos kontaktus – jautājiet radiem, uzticamajiem draugiem un paziņām.

Ja Jums ir nepieciešams atbalsts darba meklējumos, reģistrējieties NVA kā bezdarbnieks vai darba meklētājs un izmantojiet aģentūras piedāvātos pakalpojumus, piemēram, karjeras konsultācijas, mācību iespējas u.c. Informācija par pakalpojumiem atrodama NVA vietnē: [Meklēju darbu](#)

Veiciet visas bezdarbnieka pabalsta eksportam nepieciešamās darbības!

Ja Jums Eiropas Savienības (ES) vai Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) valstī ir piešķirts bezdarbnieka pabalsts, un Jūs esat noformējis tā eksportu uz Latviju, proti - ārvalsts bezdarba apdrošināšanas institūcijā esat saņēmis bezdarbnieka pabalsta eksporta dokumentu U2, tad, ierodoties Latvijā, 7 dienu laikā pēc aizbraukšanas no ārvalsts ir jāreģistrējas NVA un jāiegūst [bezdarbnieka statuss](#), bet U2 dokuments jāiesniedz Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā (VSAA). U2 dokuments ļaus Jums turpināt saņemt ārvalsts bezdarbnieka pabalstu, kamēr meklēsiet darbu Latvijā. Eksportētā bezdarbnieka pabalsta saņemšanas ilgums ir 3 mēneši, taču šis periods var tikt pagarināts līdz 6 mēnešiem.

Ja esat uzsācis darba gaitas Latvijā, bet pēc kāda laika darbs ir zaudēts, tad Jums var noderēt ES vai EEZ ārvalsts sociālās apdrošināšanas institūcijā saņemtais U1 dokuments, kas ļauj pretendēt uz Latvijas bezdarbnieka pabalstu, ja Jūsu nodarbinātības periods Latvijā nav pietiekošs bezdarbnieka pabalsta piešķiršanai - vismaz 12 mēneši 16 mēnešu periodā. U1 dokuments apliecina Jūsu nodarbinātības un apdrošināšanas periodu ārvalstī, līdz ar to abu valstu nodarbinātības periodi tiks summēti, un Jūs varēsiet saņemt Latvijas bezdarbnieka pabalstu, ja summētais nodarbinātības periods būs vismaz 12 mēneši 16 mēnešu laikā.

Reģistrējieties veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanai!

Atgriežoties Latvijā, svarīgi ir atrast sev un ģimenei piemērotu ģimenes ārstu. Informāciju par to, kādi [ģimenes ārsti](#) strādā Jūsu dzīvesvietas novadā vai pilsētā, iespējams saņemt Nacionālā veselības dienesta (NVD) mājaslapā (www.vmnvd.gov.lv). Kad ģimenes ārstu esat atradis, reģistrējieties pie viņa: sazinieties ar ģimenes ārsta praksi un vienojieties par apmeklējuma dienu un laiku. Jūs varat reģistrēties pie ģimenes ārsta arī elektroniski - valsts e-veselības portālā www.eveseliba.gov.lv.

Ja Jums ir bērni, sameklējiet viņiem piemērotu bērnudārzu vai skolu!

Ja Jūsu ģimenē ir pirmsskolas vai skolas vecuma bērni, tad, atgriežoties Latvijā, uzziniet, kādi bērnudārzi un skolas ir pieejamas Jūsu pašvaldībā. Lielākajās Latvijas pilsētās vietu skaits pašvaldību bērnudārzos var būt ierobežots.

Kad esat izvēlējis Jūsu bērnam piemērotu bērnudārzu vai skolu, vai arī Jums ir nepieciešama palīdzība izglītības iestāžu meklēšanā, iesakām sazināties ar Jūsu pilsētas vai novada izglītības speciālistu, lai noskaidrotu visus interesējošos jautājumus. Latvijas novadu un pilsētu izglītības speciālistu [kontaktainformācija](#) pieejama Izglītības un zinātnes ministrijas mājaslapā (www.izm.gov.lv).

Skolas vecuma bērniem pēc ilgstošas dzīves ārzemēs var būt komunikācijas grūtības Latvijā valodas barjeras dēļ. Sazinoties ar pilsētas vai novada izglītības speciālistu, noskaidrojiet, kādus atbalsta pasākumus izglītības iestādē bērns var saņemt latviešu valodas vai pamatzglītības programmas apguvei. Jūs varat izmantot arī Latviešu valodas aģentūras sagatavotos palīgmateriālus interaktīvai valodas apguvei (<https://maciunmacies.valoda.lv/>).

Uzziniet, kādi ģimenes pabalsti Jums ir pieejami Latvijā!

Atgriežoties Latvijā, bērnu vecākiem ir svarīgi noskaidrot, kādi ģimenes pabalsti Latvijā viņiem ir pieejami. Lai Latvijā pieteiktos ģimenes pabalstiem, nepieciešams vērsties Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā (www.vsaa.gov.lv). Katras ģimenes situācija ir atšķirīga, tāpēc atšķirīgi var būt arī pabalstu saņemšanas nosacījumi, piemēram, ja Latvijā atgriežas tikai viens no vecākiem, tad vecākam, kurš turpina strādāt ārvalstī, saglabājas tiesības uz ģimenes pabalstiem no otras valsts. Ja vecāki, atgriežoties Latvijā, ir noformējuši bezdarbnieka pabalsta eksportu, tad periodā, kamēr Latvijā tiek saņemts ārvalsts bezdarbnieka

pabalsts, viņiem ir tiesības turpināt saņemt arī ārvalsts ģimenes pabalstus.

Noskaidrojiet visus nodokļu jautājumus!

Atgriežoties Latvijā, uzziniet, kāds ir Jūsu nodokļu rezidences statuss Latvijā – esat vai neesat nodokļu rezidents Latvijā. Nodokļu rezidenta un nerezidenta statuss nosaka atšķirīgus ienākumu deklarēšanas un nodokļu maksāšanas pienākumus. Tas, ka bijāt strādājis un uzturējies ārvalstī, vēl nenozīmē, ka neesat nodokļu rezidents Latvijā. Ir svarīgi, kāda veida ienākumi ir gūti, un kurā valstī tie ir gūti. Piemēram, ja Latvijas nodokļu rezidents ir strādājis citā ES valstī, tad Latvijā viņam nav nepieciešams iesniegt gada ienākuma deklarāciju par ārvalstī gūtajiem algotā darba ienākumiem, savukārt, ja Latvijas rezidents ir strādājis Norvēģijā, kas nav ES dalībvalsts, gada ienākumu deklarācija par ārvalstī gūtajiem darba algas ienākumiem Latvijā ir jāiesniedz. Nodokļu jautājumu vai neskaidrību gadījumos sazinieties ar Valsts ieņēmumu dienestu (www.vid.gov.lv).

Izmantojiet EURES konsultantu atbalstu!

Ja Jums ir jautājumi par darba iespējām Latvijā, sociālo aizsardzību (ģimenes pabalsti, bezdarbnieka pabalsts, tā eksports u.c.) vai starpvalstu nodokļu samaksu, sazinieties ar [NVA EURES konsultantiem](mailto:eures@nva.gov.lv) (e-pasts: eures@nva.gov.lv). Piektdienās no 13.00 līdz 15.00 pēc Latvijas laika savus jautājumus EURES konsultantiem Jūs varat uzdot arī [EURES čatā](#).